

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо забезпечення виконання Україною Конвенції про
цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей”

ініціатори законопроекту – Прем’єр-Міністр України Шмигаль Д. А.

реєстраційний номер 10176 від 23 жовтня 2023 р.

(перше читання)

1. Законопроект підтримується.

2. Законопроектом пропонується внесення зміни до Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК), Сімейного кодексу України, законів України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”.

Зміни до ЦПК мають на меті забезпечити дотримання вимог статей 11–16 Конвенції, які стосуються особливостей та строків розгляду судами справ про повернення протиправно вивезеної (переміщеної) та/або утримуваної дитини до постійного місця проживання.

З метою підвищення ефективності розгляду цієї категорії справ у судах і забезпечення спеціалізації пропонується внести зміни до статті 27 ЦПК, надавши право головам окружних апеляційних судів визначати 2 місцеві суди, які будуть розглядати позови про повернення дитини. Зазначене сприятиме ефективнішому розгляду справ, кращому розумінню цілей Конвенції, формуванню єдиної практики застосування Конвенції, обміну досвідом між суддями.

Позитивний досвід концентрації юрисдикції судів щодо таких справ існує в багатьох державах – учасницях Конвенції, зокрема: Австралії, Бельгії, Болгарії, Домініканській Республіці, Канаді, Кіпрі, Ізраїлі, Франції, Німеччині, Королівстві Нідерландів, Швеції та Швейцарії.

Пропонується доповнити розділ III ЦПК новою главою 13, якою передбачити особливості розгляду судом справ про повернення дитини на підставі Конвенції, встановивши додаткові вимоги до змісту позовної заяви, перелік заходів забезпечення позову, строки врегулювання спору за участю судді, строки розгляду справ судами першої та апеляційної інстанцій (статті 2921–2926).

Змінами до статті 389 ЦПК пропонується обмежити випадки для касаційного оскарження рішень, винесених на підставі Конвенції, оскільки, як правило, касаційна інстанція використовується для затягування розгляду справи, що не відповідає основним цілям Конвенції, водночас передбачивши з врахуванням положень Конвенції випадки такого оскарження.

Змінами до статті 437 ЦПК пропонується розширити існуючий перелік тимчасового поміщення дитини на стадії виконавчого провадження у сім’ю родичів, знайомих або патронатного вихователя. Такі зміни спрямовані на те, щоб дитина перебувала в найменш травмуючій ситуації, пов’язаній з труднощами виконання рішень судів, яка розглядається як винятковий захід в найвищих інтересах дитини.

У зв'язку зі змінами до ЦПК пропонується внести зміни до Сімейного кодексу України щодо тимчасового влаштування дитини до сім'ї патронатного вихователя за рішенням суду.

Зміни до Закону України „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” спрямовані на надання права батькам-вихователям вимагати відібрання дитини від інших осіб, які не мають на те законних повноважень.

Зміни до законів України „Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України” та „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” стосуються тимчасових обмежень у праві виїзду за кордон – до повного виконання рішення суду про повернення дитини або до скасування заходу забезпечення позову.

Прийняття законопроекту дасть змогу створити законодавчі умови для ефективного виконання Україною міжнародних зобов'язань, взятих відповідно до Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року.

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

_____ 2023 р.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
МІНСОЦПОЛІТИКИ
18038/0/2-23/58 від 18.11.2023
КЕП Жолнович Оксана Іванівна
58E2D9E7F900307B0400000B2FB340066D4A600
Підписано: 18.11.2023 02:27:14